

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Ügyintéző:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a felszólítás módja tekintetében a panasznak

h e l y t a d o k,

minden egyén vonatkozásában a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban az a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikusan előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos elektronikus úton (e-mail) a Panasztestületnél terjesztette elő panaszát, amelyet postai úton meg is erősített. Panaszában a vele szemben *-n foganatosított rendőri intézkedéseket kifogásolta. A Panaszos kérte, hogy kifogásait a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos panaszbeadványában az alábbiakat adta elő.

*-n * óra körüli időben érkezett a helyszínre. A terület hátsó részén lévő úton sokan (rendőrök, demonstrálók, sajtósok és mások) álltak egy munkagépet szállító tehergépkocsi előtt és annak a környékén. A Panaszos érdeklődött a jelenlévőktől arról, hogy „mi a helyzet”, erre azt a választ kapta, hogy a rendőrség kezdi elvinni az embereket a helyszínről. A Panaszos ekkor megpillantotta *-t, akit egy másik rendezvényről már ismert. Odalépett hozzá és azt mondta neki, hogy „nem tanult a múltból és újra jogtalanul jár el”. A rendőr azt válaszolta a Panaszosnak, hogy távozzon. A Panaszos erre „újra és újra” közölte az alezredessel, hogy jogtalanságot követ el. Az alezredes ekkor intett két „kisrendőrnek”, hogy kísérjék el a Panaszost. A két rendőr megfogta a Panaszos karját, erre a Panaszos kérte őket, hogy ne tegyék, mert ő beteg. A rendőrök nem voltak durvák és egy gépkocsi mögé kísérték. A Panaszos állítása szerint a kísérés a saját lábán és a saját akaratából történt, a rendőrök nem húzták és nem ráncigálták őt. A gépkocsi mögött odajött egy videós, majd elkérték a papírjait, felírták az adatait és leellenőrizték.

A Panaszos csak később szerzett tudomást arról, hogy a demonstrációt * órákor feloszlatták a gyülekezéssel szülő 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 2. § (3) bekezdés alapján, mivel az mások jogait sértették. A rendőrség az oszlatást megelőzően hangosbemondót nem használt, ezért a hátul, messzebb állók erről nem szerezhettek tudomást. A Panaszos által megküldött helyszínrajzon látszik az, hogy a terület más irányból is megközelíthető, vagyis senkinek nem sérült a szabadságjoga. Az oszlatás előtt a rendőrség nem egyezett meg a szervezőkkel, pedig ezt – véleménye szerint – meg kellett volna tennie. A helyszínen nem derült ki az, hogy a rendőrség leellenőrizte-e a gépkocsi papírjait.

A Panaszos panaszához mellékelte a helyszínről egy helyszínrajzot, amelyen azt rajzolta be, hogy a kérdéses terület két irányból is megközelíthető volt. A Panaszos a helyszínrajzon egy az interneten keresztül elérhető videofelvételt is megjelölt, amely a következő:

https://www.youtube.com/watch?v=jaK7QETUg_o.

A Panaszos – panasz szerint – az alábbiakat kifogásolta:

- tömegoszlatás elrendelését;
- rendőrségi felszólítások módját;
- kényszerítő eszköz (testi kényszer) alkalmazását;
- igazoltatását.

II.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

A Panasztestület az eset kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A Panasztestület a vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményezett intézkedést, ugyanakkor a tömegosztatás végrehajtásának módja nem felelt meg az előírásoknak, ugyanis a tömegosztatást megelőzően a rendőrség nem használt hangosbeszélőt a felszólítások alkalmával, emiatt sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Panasztestület szerint nem a jogszabályi előírásoknak megfelelő módon végrehajtott tömegosztatás érdekében foganatosított testi kényszer alkalmazása sem lehet jogszerű, ezek alapján sérült a Panaszos emberi méltósághoz való joga. Ugyanakkor az igazoltatás miatt nem sérült a Panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- panaszbeadvány;
- panasz megerősítés;
- rendőr jelentések;
- szabálysértési feljelentés;
- „DVD lemez;
- a Belügyminisztérium Személyi Nyilvántartási és Igazgatási Főosztály Személyi Nyilvántartó Osztály átirata.

IV.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a *-n előterjesztett panaszában, majd *-n előterjesztett panaszbeadvány-megerősítésében megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot – a mellékelt térképvázlat és az interneten keresztül elérhető felvételen kívül – a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon és a rendelkezésre álló adatokon (videofelvételen) túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóságnak mérlegelési jogkörébe tartozik a bizonyítékok megválasztása. A hatóság a feltárt bizonyítékok alapján döntheti el, hogy melyik bizonyítékot és miért vett figyelembe a valósághű tényállás megállapítása

érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből, azonban e döntését minden esetben indokolnia kell.

V.

A *-n történt események kapcsán a 4 db DVD lemezt csatolt az eljárás irataihoz, illetőleg a Panaszos panaszában maga is hivatkozott egy az internetre kihelyezett videofelvételre. Az így rendelkezésre álló felvételeken a Panaszossal szembeni rendőri intézkedések is rögzítésre kerültek, erre maga a Panaszos is utalást tett a panaszbeadványában, amikor azt állította, hogy a kivezetését követő igazoltatása alkalmával „odajött egy videós” személy.

A Ket. 50. § (1) bekezdése alapján a hatóságot tényállás tisztázási kötelezettség terheli, ezért annak megállapítása, hogy a Panaszos személyével kapcsolatban hozható videofelvételek találhatóak-e a rendelkezésre álló video anyagok között csak úgy állapíthatók meg, ha a hatóság megismeri a Panaszos arcképét.

Mindezek alapján a Panaszos igazolványképének beszerzése érdekében a Ket. 26. § (1) bekezdés c) pontja alapján belföldi jogsegély útján kerestem meg a Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért felelős Helyettes Államtitkárság Személyi Nyilvántartó Osztályát (a továbbiakban: Nyilvántartó Osztály).

A Nyilvántartó Osztály a Panaszos fényképével ellátott válasza *-n érkezett meg hatóságunk részére.

A Ket. 33. § (3) bekezdése értelmében a jogsegélyeljárás időtartama nem számít bele az ügyintézési határidőbe, így a panasz elbírálásának határideje *-ra módosult.

VI.

A Panaszos arcképének megismerése alapján és a videofelvételek kiértékelését követően az alábbi megállapításokat teszem.

A Rendőr-főkapitányság által rendelkezésemre bocsátott DVD lemez áttanulmányozását és kiértékelését követően megállapítom, hogy a rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása szempontjából a „*” felirattal ellátott DVD lemez rendelkezik relevanciával. A lemezen a „*” elnevezésű VLC media file tartalmaz adatokat a Panaszossal szemben fogatosított intézkedést megalapozó körülményekről, ezért ezt a felvételt bizonyítékként vettem figyelembe.

A Panaszos által hivatkozott linken található videofelvétel a panasz elbírálása szempontjából irreleváns adatokat tartalmaz, ugyanis a Panaszos a felvételen nem látható, ezért azt az eljárás során bizonyítékként nem vettem figyelembe.

Megállapítom, hogy a Panaszos igazolványképének – belföldi jogsegély alkalmával történt – beszerzését követően a videofelvételek közül a „*” felirattal ellátott DVD lemezen található adatok rendelkeznek relevanciával. A DVD lemez „*” elnevezésű VLC media file-n az alábbiak láthatóak és hallhatóak.

A felvételen szereplő események ismertetése előtt fontos azt rögzíteni, hogy a videofelvételen a Panaszos egy rózsaszínű mintás rövid ujjú blúzban, szemüvegben és vállig érő hosszabb hajjal

látható. Azért fontos ennek a körülménynek a megemlítése, mert a beszerzett igazolványképen – amely öt évvel korábban készült – a Panaszos rövid hajjal és szemüveg nélkül került lefényképezésre, de beazonosítása ezek alapján is megtörtént.

A felvételen a következő releváns történések láthatóak és hallhatóak:

03:00 perc – A rendőrség munkatársa, akinek arcéle a képernyő jobb alsó sarkában kivehető, éppen befejezi a tömeg irányába történő harmadik felszólítást.

03:03 perc – A képernyő közepétől enyhén jobb oldali irányba a „Bátorság” felirattal ellátott molinó „o” betűje alatt tekinthetjük meg a Panaszos arcát, aki vehemensen kiabál valamit, ami nem érthető.

03:10 perc – A Panaszos kiabál, kezével hadonászva próbál mondandójának nyomatékot adni. Ezen a ponton már-már foszlányokban kivehető az általa elmondott szövegtartalom.

03:51 perc – A Panaszos a tömegen keresztül a kamera irányába fordul és megindul a kamera felé, eközben folyamatosan kiabál, és a kezével hadonászik. Az általa elmondottak már teljesen kivehetőek: „(...) *jogellenes, amit csinálnak és tudják jól. Hol a *, a *-nak tudnia kell, hogy amit csinálnak jogellenes. Jogellenes tudják jól, bejelentett demonstráció van, és az felülírja a birtokvédelmet (...).*”

04:12 perc – A Panaszos arca a képernyő közepének alján látható, miközben indulatosan hadonászva kiabál „(...) ** maga tudja jól, hogy jogellenesen intézkedik (...)*”. A Panaszos mondandója közben indulatosan gesztikulálva kiabál a kamerától balra álló rendőrnek.

04:16 perc – A Panaszos feldúlt módon hadonászik, majd hátulról egy zöld pólót viselő fiatalember a két vállánál megragadja és enyhén – a képernyő jobb oldali irányába felé – visszahúzza, közben csitítani próbálja, és azt mondja neki, hogy „nyugi, nyugi”.

04:20 perc – A Panaszos egy a kamerának háttal álló rendőrnek kiabálva adja elő a mondandóját, ami a következő „(...) *ön tudja jól a bíróság akkor is kimondta, önnek akkor is kimondta a bíróság, hogy jogellenesen intézkedtek, azért mert nem értenek a szóból (...)*”.

04:35 perc – A Panaszossal szemben álló rendőr valamiről tájékoztatja a Panaszost, de ez nem hallható.

04:36 perc – A rendőr által közöltekre a Panaszos kiabálva azt válaszolja, hogy „*Nem érdekel, nem érdekel és tudja jól és tudja jól (...), magánál az erő, ezért úgy gondolja, hogy magának joga van (...)*”.

04:48 perc – Két rendőr megpróbálja a Panaszos kezeit megfogni, aki kirántja magát a fogásból, közben azt kiabálja „*ne nyúljon hozzám, ne nyúljon hozzám*”.

04:52 perc – A rendőrök közölnek valamit a Panaszossal, a közlésből csak a „*felszólítjuk*” szó vehető ki tisztán.

04:54 perc – A Panaszos a rendőrök által mondottakra kiabálva azt válaszolta „*milyen jogon, milyen jogon és mi a jogalapja*”.

04:58 perc – A rendőrök megpróbálják megfogni a Panaszos kezeit, aki kirántja magát, majd végül is sikerül nekik a kezeit megfogni. A Panaszos eközben kiabálva hátrálni kezd, és azt mondja „(...) *ne fogja meg a kezem, mert beteg. Beteg a kezem és (...) engedjenek el*”.

05:05 perc – A Panaszost elvezetik, aki eközben azt kiabálja az egyik rendőr irányában, hogy „(...) *tudja jól, tudja jól, hogy jogellenes (...)*”, majd az látható, hogy a tehergépjármű bal oldala mellett elvezetik.

VII.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n, * órakor a rendőrség szervek munkatársai megjelentek a * alatt található elkerített területnél. Az elkerített területtel kapcsolatosan az Önkormányzat jegyzője a * számon birtokvédelmi határozatot hozott, annak végrehajtására végzésben rendelkezett, amelyben a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő foganatosítását rendelte el.

A *-i eseményekkel kapcsolatosan megjegyzendő, hogy helyszínen * órától kezdődően folyamatosan növekvő létszámú demonstráció megtartására került sor. A rendezvény résztvevői a helyszínen, a birtokvédelmi eljárással érintett elkerített terület gépjármű és gyalogos kijáratai előtt helyezkedtek el, ezért a területre történő ki- és bejárás nem volt biztosított.

Az említett napon * óra körüli időben a elindult egy munkagép az elkerített és lezárt területre, ezért a fentiekben megjelölt rendezvény résztvevőinek jelentős része átvonult a * útra azzal a céllal, hogy megakadályozták a munkagép szabad behajtását a munkaterületre.

Az átvonulást követően a helyszín bejáratainál azonban továbbra is maradtak résztvevők, akik a kapu kerítéseibe kapaszkodva fejezték ki tiltakozásukat. Tekintettel arra, hogy itt már korábban, a bejelentett és tudomásul vett demonstrációval kapcsolatos rendezvény zajlott, és az elkerített területre a * úton a be- és kijárás biztosítva volt, ezért a rendőrség a békés gyülekezést biztosította.

A * úton a rendezvény résztvevői – mintegy 50 fő – a tehergépjármű előtt állva, majd elé ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, illetve a lezárt területre történő behajtását.

A Zrt. műszaki vezetője * órakor dokumentált módon nyilatkozott arról, hogy a gépjármű elé álló és leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre, majd felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni. Továbbá egyértelműen kijelentette, hogy a munkája akadályozása miatt jogsérelem érte, ezért kérte a jogellenes állapot megszüntetését.

Tekintettel arra, hogy a rendezvény mások jogainak sérelmével járt, a rendezvény feloszlata vált szükségessé.

Az intézkedések keretében a Készenléti Rendőrség állománya a munkagép közlekedését akadályozó demonstráló tömeget egysoros sorfállal körbezárta azért, hogy a sorra kerülő rendőri intézkedéseket egyéb személyek ne akadályozzák, és a Zrt. jogát nyilvánvalóan

korlátozó személyekkel szemben a szükséges rendőri intézkedések végrehajtásra kerüljenek, valamint biztosítsák a munkagép építési területre történő bejutását.

A rendőr * óra és * óra közötti időben többször megismételve, 3-4 fős csoportonként hajtott végre a felszólításokat az alábbi szövegtartalommal:

*"Hölgyeim és Uraim! * vagyok a * Főosztályról!*

Közlöm Önökkel, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14.§ (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről távozzanak!"

A tömeg második felszólítása a következő szövegtartalommal hangzott el:

„Hölgyeim és Uraim! Ismételten felhívom a figyelmüket, hogy magatartásuk a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésébe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről távozzanak.”

A tömeg harmadik felszólítása a következő szövegtartalommal hangzott el:

„Hölgyeim és Uraim! Harmadszorra, egyben utoljára felhívom a figyelmüket, hogy magatartásuk a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésébe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről távozzanak, ellenkező esetben a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségi törvényről szóló 1994. évi XXXIV. törvény alapján rendőri intézkedésre kerül sor.”

A Panaszos a terület elhagyására történő többszöri felszólítás ellenére sem távozott, ezért az intézkedésre kijelölt járőrpár * órakor ismételten felszólította, hogy működjön együtt és távozzon a területről, ellenkező esetben kényszerítő eszköz alkalmazására kerül majd sor. Az ismételt többszöri felszólítás nem vezetett eredményre, ezért a rendőrök az Rtv. 47. §-a, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. §-a alapján testi kényszert (megfogást) alkalmaztak az aktív ellenszegülést tanúsító Panaszossal szemben és területről kivezették, majd személyazonosságának megállapítása végett igazoltatták.

VIII.

A rendőri intézkedés elleni panasz érdemi elbírálásakor legelőször azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszpontra kiterjed-e a hatásköröm.

1.) A Panaszos kifogásolta a tömegoszlátás elrendelését

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„92. § (1) Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

- ba) az országos rendőrfőkapitány,
 bb) a belső bűnmegelőzési és büntelődési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója”

A Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján:

„(1) Ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja.”

A Gytv. 14. § (2) bekezdése szerint:

„(2) A rendezvény feloszlatását figyelmeztetésnek kell megelőznie.”

A Gytv. 14. § (3) bekezdése alapján:

„(3) Ha a rendezvényt feloszlatják, a rendezvény résztvevője a feloszlatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlatás jogellenességének megállapítására.”

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezeteiben konkrétan meghatározott kötelezettség megsértésével, a rendőri intézkedéssel, annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő alkalmazásával összefüggő panaszra terjedhet ki. A rendezvény feloszlatásával összefüggésben panasztételre lehetőség nincsen, a rendezvény feloszlatásának sérelmessége esetén a Gytv. 14. § (3) bekezdése alapján annak elbírálására – úgynevezett oszlatási per megindításával – kizárólag a bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

Azt mindenképpen fontosnak tartom rögzíteni, hogy jelen ügy kapcsán tömegoszlatás elrendelésére nem került sor.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gyülekezési jog gyakorlása a Gytv. 2.§ (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha a bejelentéshez kötött rendezvényt a tiltó határozat ellenére megtartják, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja. A Gytv. 14. § (2) bekezdés szerint, a rendezvény feloszlatását figyelmeztetésnek kell megelőznie.

A helyszínen intézkedő rendőr * órákor a demonstráló személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a Gytv. 2.§ (3) bekezdésbe ütközik, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvény a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján feloszlatásra kerül. Mivel a felszólítás eredménytelen maradt, ezért tájékoztatás és ismételt felszólítás hangzott el. További eredménytelenség után, immáron harmadik alkalommal történő tájékoztatást és felszólítás követően – az Rtv. szabályai alapján – rendőri intézkedés foganatosítását, kényszerítő eszköz alkalmazását, valamint személyes szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A rendőri felszólítások ellenére a helyszínen tartózkodó egyes személyeket az arra kijelölt rendőrök külön-külön vonták intézkedés alá a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) – az intézkedéskor hatályos – 216. § (1) bekezdése alapján, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértési elkövetése miatt. **Mindezek alapján megállapítható, hogy tömegoszlatás elrendelésére nem került sor, a feloszlatás jogszerűségének megítélése a Gytv. 14. § (3) bekezdése alapján nem tartozik jelen eljárás hatálya alá, ezért e panaszt érdemben nem vizsgáltam.**

IX.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) A felosztatás végrehajtásának módja

A Panaszos sérelmezte, hogy a felosztatás során történt felszólítások nem „hangosbemondóval” kerültek végrehajtásra.

A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 15. § (3) bekezdése első mondata alapján:

„(3) A rendőrség a rendezvény felosztatásakor jól hallható módon – hangosbeszélőn – figyelmezteti a résztvevőket, hogy ha nem hagynak fel a törvénysértő magatartásukkal, illetőleg a helyszínről önként nem távoznak el, akkor a rendőrség – akár kényszerítő eszköz igénybevételével is – szétosztatja a rendezvényt.”

A rendelkezésre álló videofelvétel, mint bizonyíték alapján megállapítható az, hogy a tömegosztatást megelőző rendőri felszólítások valóban nem – a BM rendelet 15. § (3) bekezdésében meghatározott – hangosító eszköz alkalmazásával kerültek végrehajtásra. **Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e vonatkozásban alapos.**

2.) Testi kényszer

A Panaszos panaszában azt állította, hogy a vele szemben fogantatosított rendőri intézkedéskor nem volt arról tudomása, hogy a rendőrség a demonstrációt feloszlatta.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 19. § (2) bekezdése alapján:

„(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Az Rtv. 47. §-a szerint:

„A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

„Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erőlkifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,”

A Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőlkifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a

továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

A Szabs. tv. – az intézkedéskor hatályos – 216. § (1) bekezdése alapján:

„(1) Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A Panaszossal szemben végrehajtott testi kényszer alkalmazásáról a feljelentés – szinkronban a felvétellel – azt tartalmazza, hogy a rendőrök felszólították a Panaszost az együttműködésre, aki azt megtagadta, ezért őt a lezárt területől testi kényszer alkalmazásával kivezették, majd igazoltatták.

A Panaszos állítását, amely szerint nem volt a helyszínen tudomása arról, hogy a rendőrség a demonstrációt feloszlatta, nem fogadom el az alábbiak során kifejtett indokok alapján.

A felvétel alapján megállapítható, hogy a demonstráció helyszíne egy viszonylag szűk kis területen, nagy létszámú demonstráló tömeg részvételével zajlott. A területen résztvevők a tehergépjármű előtt összezsúfolódva álltak, vagy ültek, ezzel akadályozva annak továbbhaladását. A felszólítások, a rendőri intézkedések és a tömeg egyes tagjaival szembeni rendőri intézkedések már * órai kezdettel megkezdődtek.

A Panaszos panaszában leírt állítása szerint * órakor érkezett a helyszínre és érdeklődésére a demonstrálók elmondták neki, hogy a rendőrök elkezdtek az emberek elszállítását. A viszonylag szűk helyen tartózkodó, de nagy létszámú tömeg bekiabálásokkal kommentálta a rendőrség folyamatos intézkedéseit. A Panaszossal szembeni rendőri intézkedésre * órakor került sor.

A Panaszos azon védekezése, miszerint nem szerzett tudomást arról, hogy a rendőrség a demonstrációt feloszlatta teljességgel elfogadhatatlan. A Panaszos egy indulatoktól fűtött, a véleményének nyíltan hangot adó, szűk helyen tartózkodó tömeg tagjaként volt jelen a demonstráción. Teljességgel kizárt, hogy a tömeg tagjaként úgy töltött el 30 percet – az érkezésétől a vele szembeni intézkedésig –, hogy nem értesült arról, hogy körülötte milyen események voltak és vannak folyamatban.

Megállapításomat a rendelkezéseimre álló és a fentiekben ismertetett videofelvétel is alátámasztja. A felvétel tanúsága szerint a Panaszos tisztában volt a helyszínen történt eseményekkel, ugyanis több alkalommal is tett erre utaló kijelentéseket, megnyilvánulásokat.

Például a felvétel 03:51 percénél a Panaszos a tömegen keresztül a kamera irányába fordul, majd megindul a kamera felé, és a következőket kiabálja *„(...) jogellenes, amit csinálnak és tudják jól. Hol a *, a *-nak tudnia kell, hogy amit csinálnak jogellenes. Jogellenes, tudják jól, bejelentett demonstráció van, és az felülírja a birtokvédelmet (...).”* Itt ezen a ponton ki kell jelenteni azt, hogy a Panaszosnak – a felvétel szerint – tudomása volt arról, hogy a rendőrség egy birtokvédelmi ügy kapcsán van jelen és intézkedik a helyszínen.

A felvétel 04:20 percénél a Panaszos egy a kamerának háttal álló rendőrnek hadonászva és kiabálva a következőket mondja *„(...) ön tudja jól a bíróság akkor is kimondta, önnek akkor is kimondta a bíróság, hogy jogellenesen intézkedtek, azért mert nem értenek a szóból (...).”*

Ezt követően a felvételen bár nem hallatszik, de valószínűsíthető az, hogy az egyik rendőr tájékoztatja a Panaszost a kialakult helyzetről, erre a Panaszos a felvétel 04:36 percénél kiabálva azt válaszolja „*Nem érdekel, nem érdekel és tudja jól és tudja jól (...), magánál az erő, ezért úgy gondolja, hogy magának joga van (...)*”.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszosnak tudomása volt arról, hogy egy olyan demonstráción van jelen, amit a rendőrség feloszlattott.

A Panaszos a helyszínt nem hagyta el, nem volt hajlandó az együttműködésre, aktív ellenszegülést tanúsított (Szolgálati Szabályzat 39. § (2) b) pontja), ezek alapján fennállt a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés (Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése) elkövetésének a gyanúja, ezek alapján a rendőrséget – a Panaszos vonatkozásában – az Rtv. 13. § (1) bekezdés alapján intézkedési kötelezettség terhelte.

A Panaszos – a felvétel alapján – aktív ellenszegülését, a szabálysértés (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) továbbfolytatását más módon nem lehetett megtörni és megakadályozni, mint a testi kényszer alkalmazásával a területről való eltávolítással. Álláspontom szerint nem állt rendelkezésre más jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél érdekében, mint a testi kényszer alkalmazásával a területről való eltávolítása és igazoltatása.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a Panaszossal szembeni testi kényszer alkalmazása – figyelemmel az Rtv. 19. § (2) bekezdésre, az Rtv. 47. §-ra és a Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdésére – megfelelő jogalap birtokában jogszerűen került végrehajtásra, ezek alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

A testi kényszer elbírálása kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a Panaszost felszólították, hogy a rendőrséggel működjön együtt. A felhívás ellenére a Panaszos nem tett eleget a rendőri felszólításnak, holott az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében a rendőr „utasításának” engedelmeskednie kellett volna.

A Legfelsőbb Bíróság egy másik eset kapcsán korábban megállapította, hogy: „*(...) a felperes [a Panaszos] rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételével fejezheti ki egyet nem értését az ellene foganatosított intézkedéssel szemben, azonban a helyszínen – ellenszegülésével – nem bírálhatja felül a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításnak egyet nem értés esetén is köteles eleget tenni.(...)*”¹

3.) Igazoltatás

Az Rtv. 29.§ (1) bekezdése a) pontja szerint:

„*A rendőr a feladata ellátása során*

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,”

¹ Lásd: BH2009. 382 – Az előállítás jogszerű annak a szabálysértést elkövetőnek, aki a rendőri intézkedésnek ellenszegül, és a demonstráció szándékával nem hagy fel (1994. évi XXXIV. törvény 33. §, 92.§, 93. §, 1989. évi III. törvény 2. §)

Az Rtv. 29. § (3) bekezdése alapján:

„(3) Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.”

A Szabs. tv. – az intézkedéskor hatályos – 216. § (1) bekezdése alapján:

„(1) Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

Jelen határozat VII. részében ismertetett tényállás alapján megállapítható, hogy a Panaszossal szemben intézkedő rendőrök a rendelkezésükre álló helyszíni adatok alapján megalapozottan feltételezték azt, hogy a Panaszos szabálysértés elkövetésével gyanúsítható (Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése), ezért a közrend és közbiztonság védelme érdekében (Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja) igazoltatták a Panaszost, majd az Rtv. 29. § (3) bekezdése adta felhatalmazás alapján a további intézkedések (szabálysértési feljelentés elkészítésének) végrehajtása érdekében feljegyezték az adatait.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos igazoltatása, majd előállítása megfelelő jogalappal és jogszerűen került végrehajtásra, ezek alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

X.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

1.) A Panasztestület megállapította, hogy a tömegoszlatás érdekében alkalmazott testi kényszer alkalmazása jogszerűtlen volt, így sérült a Panaszos emberi méltósághoz való joga.

A Panasztestület megállapításával az alábbiak miatt nem értek egyet.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gyülekezési jog gyakorlása a Gytv. 2.§ (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha a bejelentéshez kötött rendezvényt a tiltó határozat ellenére megtartják, a rendőrség a rendezvényt feloszlathatja. A Gytv. 14. § (2) bekezdés szerint, a rendezvény feloszlatását figyelmeztetésnek kell megelőznie.

A helyszínen intézkedő rendőr * órákor a demonstráló személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a Gytv. 2.§ (3) bekezdésbe ütközik, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvény a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján feloszlatásra kerül. Mivel a felszólítás eredménytelen maradt, ezért tájékoztatás és ismételt felszólítás hangzott el. További eredménytelenség után, immáron harmadik alkalommal történő tájékoztatást és felszólítás követően – az Rtv. szabályai alapján – rendőri intézkedés foganatosítását, kényszerítő eszköz alkalmazását, valamint személyes szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A rendőri felszólítások ellenére a helyszínen tartózkodó egyes személyeket az arra kijelölt rendőrök külön-külön vonták intézkedés alá a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) – az intézkedéskor hatályos – 216. § (1) bekezdése alapján, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértési elkövetése miatt. **Mindezek alapján megállapítható, hogy tömegosztatás elrendelésére nem került sor, a felosztatás jogszerűségének megítélése a Gytv. 14. § (3) bekezdése alapján nem tartozik jelen eljárás hatálya alá, ezért e panaszt érdemben nem vizsgáltam.**

A Panaszos igazolványképe alapján történt beazonosítását követően – a felvételek a rendőrségi dokumentumok alapján – megállapítottam, hogy a Panaszosnak tudomása lehetett arról, hogy a rendőrség milyen okból van jelen és intézkedik a helyszínen. A Panaszos a helyszínt nem hagyta el, aktív ellenszegülést tanúsított, ezért álláspontom szerint a vele szemben alkalmazott testi kényszer alkalmazása megfelelő jogalappal és jogszerűen került végrehajtásra. Megállapításomat a rendelkezésemre álló videofelvételre – mint bizonyítékra – alapozom, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy a rendőrségi felszólításoknál a Panaszos már jelen volt a helyszínen és a felvételen jól látható és hallható módon reagált is azokra.

A Panasztestület állásfoglalásában a Panaszossal szemben foganatosított intézkedések vonatkozásában utalt arra, hogy a Bíróság a Rendőrkapitányság szabálysértési határozata kapcsán megszüntette a Panaszossal szembeni szabálysértési eljárást.

Ezzel kapcsolatos álláspontom megegyezik a Fővárosi Bíróság egy korábbi ítéletében megállapítottakkal – mely szerint a bíróság következetes gyakorlata az, hogy „*a rendőri intézkedések foganatosításakor fennállt gyanú a későbbiekben nem nyert bizonyítást, nem teszi jogszerűtlenné a rendőri intézkedéseket.*”²

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, VI. cikk és a XXIV. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 26. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés II. fordulata, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 109. § (4) bekezdése;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdés, 19. § (2) bekezdése, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 29. § (3) bekezdése, 47.§-a, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) bekezdése;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 39. § (2) bekezdés b) pontja, 40. § (1) bekezdése;
- A Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216. § (1) bekezdése.

² Fővárosi Bíróság 27.K.30.853/2010/2. számú ítélete

Budapest, 2017. július 20.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**